

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z odwołania Z. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o wysokość emerytury górniczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 grudnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 października 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 16 października 2015 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 29 kwietnia 2014 r. i do obliczenia emerytury ubezpieczonego Z. K. przyjął 483 dniówki przy zastosowaniu przelicznika 1,8, oddalając w pozostałej części odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. z 26 kwietnia 2012 r., mocą której przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od dnia 22 marca 2012 r. i zawieszając wypłatę świadczenia ustalono wysokość emerytury przy przyjęciu 32 lat i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 2 miesięcy okresów nieskładkowych, a nadto do 56 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,8, a do 266 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,2.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku ubezpieczony Z. K. zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie

art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2015 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) i § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8 ze zm.) w związku z załącznikiem nr III pkt 4 do tego rozporządzenia, a nadto zarzucił naruszenie przepisów postępowania – 1/ art. 382 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c., 2/ art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. i 3/ art. 386 § 1 k.p.c.

Jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał jej oczywistą zasadność, będącą następstwem naruszenia przepisów prawa powołanych w petitum skargi i skoncentrowania się Sądu drugiej instancji wyłącznie na kwestii pobierania przez ubezpieczonego dodatku stykowego, z pominięciem unormowania art. 50d ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zaskarżony wyrok pomija przy tym ugruntowaną praktykę przyjmowaną w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w (...) oraz Sądu Najwyższego, zgodnie z którą prace wykonywane przez operatorów spycharek gąsienicowych oraz operatorów żurawi w przodku na poziomach roboczych, kwalifikuje się jako prace wymienione w art. 50d ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W licznych powołanych przez autora skargi kasacyjnej judykatach uznawano bowiem, że wspomniane prace są pracami przodkowymi, niezależnie od tego, czy pracownik pobierał za nie dodatek stykowy. Konieczna jest zatem ingerencja Sądu Najwyższego w celu ujednolicenia orzecznictwa sądowego w tej kategorii spraw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w

konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie wskazania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie

konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wypada stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przedsądu.

Prawdą jest, że w judykaturze za prace górnicze podlegające uwzględnieniu z zastosowaniem przelicznika 1,8 przy obliczaniu emerytury górniczej w rozumieniu art. 50d ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS uważa się prace operatorów spycharek gąsienicowych oraz operatorów żurawi w kopalniach węgla brunatnego, o ile wykonywane są one w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku i przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportowych w przodkach (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r., I UK 236/09; niepublikowany, z dnia 12 maja 2010 r., I UK 30/10 niepublikowany, z dnia 6 września 2011 r., niepublikowany; z dnia 21 lutego 2012 r., I UK 295/11, OSNP 2013 nr 3 - 4, poz. 38; z dnia 29 maja 2013 r., I UK 607/12, niepublikowany), przy czym decydujące dla kwalifikacji danej pracy jako pracy przodkowej ma rzeczywisty charakter wykonywanej pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2011 r., I UK 328/10, niepublikowany). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 listopada 2014 r., I UK 140/14 (zapadłym także w sprawie, w której pojawił się problem tzw. dniówek stykowych), podział danego okresu pracy górniczej na uwzględniany przelicznikiem 1,8 oraz niższym przelicznikiem jest możliwy tylko wtedy, gdy ubezpieczony w tymże okresie wykonywał różne prace. Natomiast w przeciwnym przypadku wydaje się, że cały sporny okres powinien być zakwalifikowany w jednakowy sposób. Tymczasem w przedmiotowej sprawie, jak wynika z wiążących dla Sądu Najwyższego ustaleń Sądu drugiej instancji, w spornym okresie czasu ubezpieczony jako operator spycharki wykonywał prace

przodkowe, ale także prace poza przodkiem wydobywczym, związane z przesuwaniem przenośników i stacji napędowych, robotami odwadniającymi, wykonywaniem dróg dojazdowych i zjazdów. W takiej sytuacji za pomocniczy w kwalifikacji spornego okresu jako pracy przodkowej uznano wykaz dniówek, za które wypłacono wnioskodawcy dodatek stykowy, gdyż te właśnie dniówki niewątpliwie zostały przepracowane w przodku wydobywczym. Pod pretekstem zarzutu naruszenia prawa materialnego skarżący zmierza w istocie do podważenia poczynionych przez Sąd Apelacyjny ustaleń faktycznych. W świetle art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., kwestie dotyczące ustalonych faktów nie stanowią jednak przedmiotu kontroli kasacyjnej, w związku z czym opartemu na tej podstawie wnioskowi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania towarzyszą niedopuszczalne motywy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681).

Konkludując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.